

PRAKTIČNE SMERNICE ZA DOLOČANJE OBČASNE IN NIZKE IZPOSTAVLJENOSTI AZBESTU

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu (Uradni list RS, št. 04/26) določa minimalne zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu z azbestom.

Ena izmed najpomembnejših zahtev, ki jih določa pravilnik je, da mora delodajalec zagotoviti, da koncentracija azbestnih vlaken v zraku na delovnem mestu ne presega mejne vrednosti $0,01 \text{ vl/cm}^3$ v osemurnem časovno tehtanem povprečju.

Kadar gre za občasno izpostavljenost in nizke intenzivnosti izpostavljenosti ter iz ocene tveganja izhaja, da koncentracija azbestnih vlaken v zraku na delovnem mestu ne bo višja od $0,01 \text{ vl/cm}^3$ ter kadar delo vključuje:

- kratkotrajna, občasna dela, pri katerih se ravna le z nedrobljivimi materiali,
- odstranjevanje brez uničevanja še nerazgrajenih materialov, ki vsebujejo trdno vezana azbestna vlakna,
- inkapsulacijo ali pakiranje materialov, ki vsebujejo azbest in so v dobrem stanju,
- spremljanje in nadzorovanje kakovosti zraka ter vzorčenje, katerega namen je ugotavljanje prisotnosti azbesta v določenem materialu,

delodajalec ni dolžan izpolnjevati obveznosti iz 6. člena pravilnika in sicer: obveščanje pristojnega organa.

V vsakem primeru verjetnost nastanka azbestnih bolezni narašča s stopnjo in trajanjem izpostavljenosti azbestnim vlaknom. Zapomniti si velja, da četudi mejna vrednost ni prekoračena, še vedno obstaja tveganje za nastanek bolezni. Tveganje je tako potrebno vedno zmanjševati z upoštevanjem ustreznih varnostnih ukrepov.

Le v primeru občasne izpostavljenosti in zelo nizke intenzivnosti izpostavljenosti določenih zgoraj omenjenih obveznosti delodajalcu ni potrebno izvajati. Na podlagi izkušenj je to najpogosteje v primerih manjših in občasnih servisnih in vzdrževalnih del.

Med manjša in občasna dela z nizko intenzivnostjo izpostavljenosti lahko štejemo npr.:

- odstranjevanje posameznega okvarjenega dela strehe ali fasade iz azbest cementa,
- odstranjevanje tesnil, ki vsebujejo azbest,
- odstranjevanje azbest cementnih plošč ali oblog, z namenom omogočitve dostopa do objektov, na katerih so potrebna vzdrževalna dela,
- pranje zunanjih površin brez tlaka.

Kljub vsemu pa je treba tudi v teh primerih upoštevati minimalne tehnične varnostne ukrepe, kot so:

- načrtovanje dela,
- prekrivanje okolice delovnega območja, če je to potrebno,
- zapiranje vrat, oken, odprtih v delovnem območju,
- delo z navlaženimi materiali, če je to možno,

- odsesovanje prahu z ustreznim vakuumskim sesalcem,
- odstranjevanje materiala, brez poškodovanja le tega,
- čiščenje delovnega območja po zaključku del in podobno.

Uporabljajo se lahko le procesi in oprema, ki zagotavljajo nizko emisijo azbestnih vlaken v delovno območje. Čiščenje azbest cementnih plošč je dovoljeno le, če površina ni poškodovana. Vrtanje, brušenje ali čiščenje pod pritiskom ni dovoljeno. Čiščenje ali prekrivanje poškodovanih azbestnih plošč prav tako ni dovoljeno. Vodo, uporabljeno pri čiščenju, je treba zbirati in z njo ravnati kot z odpadno vodo, ki vsebuje azbest.